

Gyógyszerek alkalmazása a gyermekfogászatban

- Dr. Lipták Laura
- (Dr. Auth Adrienn előadása alapján)
 - Klinikai szakorvos

Background from: <https://www.standardmedia.co.ke/evewoman/article/2001291278/medicine-myths-debunked-is-it-safe-to-drink-alcohol-with-antibiotics-and-should-you-crush-your-pills>

Anamnézis

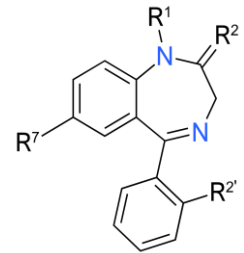
- **Jelenlegi betegség**
 - tonsillitis, influenza, etc.
- **Gyógyszerallergia**
 - penicillin, salicylate, Lidocain
- **Általános betegségek**
 - haemophylia, leukémia, leukopénia, diabétesz, epilepszia
- **Szedett gyógyszerek**
 - milyen gyógyszert szed/ vett be a mai napon és mikor

<http://www.teluguone.com/comedy/content/funny-medical-quotes-34-10296.html>

Vizsgálat és kezelés

- Pszichés felkészítés
 - Otthon, rendelőben
- Premedikáció- gyermekorvosi közreműködéssel!
 - Benzodiazepin (anxyolyticum)
 - Enyhe nyugtatók
- Helyi érzéstelenítés
 - felületi, infiltrációs, vezetékes

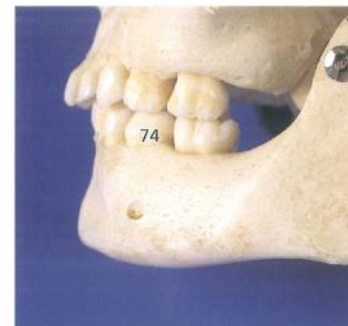
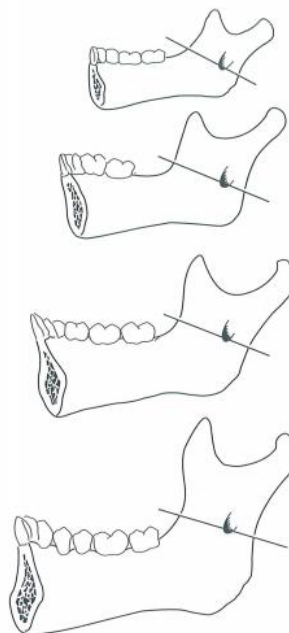

https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_benzodiazepines

<https://gbdental.hu/hir/jon-szuri>

Helyi érzéstelenítés

felületi, infiltrációs

vezetéses

Pain, pain control and sedation in: Göran Koch: Pediatric Dentistry- Clinical Approach

Helyi érzéstelenítés

	Érszűkítő	Hatás- erősség	Toxicitás	Hatástartam (perc)	Max. adag felnőtt	Max. adag gyerek
Lidocain	Adrenalin 0,001%	2-4	2	100-200	10 ml (2%)	7 mg/ttkg (adr.nal) 5 mg/ttkg (adrenalin mentes)
Articain	Epinefrin Vagy adrenalin	5	1,5	180-240	12,5 ml	7 mg/ttkg (epi.nel) 5 mg/ttkg (adrenalin mentes)
Bupivacain	adrenalin	16	8	3-30 óra!	-	-

Kontraindikáció: nem kooperáló páciens, vérzéses diathesis esetén, injekciós területen fertőzés, allergia

Helyi érzéstelenítés

Lidocain

- Elsőnek választandó szer
- Gyermekfogászatban érdemesebb 1%-os hígabb oldatot
- Allergia rendkívül ritka, panaszokat inkább az adrenalin okozta

Lidocain gél (otthoni használatra)

Lidocain spray (rendelőben)

Articain/ Ultracain Forte

- 25-30 kg (4-8 év): 0,25-1 ml
- 30-45 kg (8-12 év): 0,5-2 ml
- Nagyon jó diffúziós képesség
- kisebb toxicitás
- Hosszabb és gyorsabb hatás
- Drágább
- 4 éves kor alatt nem javasolt!

Milyen gyógyszereket használunk leggyakrabban?

- Antimikróbás szerek

Az antimikrobiális szerek olyan anyagok, amelyek megölik vagy elnyomják a mikroorganizmusok baktériumok, vírusok, gombák vagy paraziták növekedését vagy szaporodását.

- Fájdalomcsillapítók

Legfontosabb kérdések

- Gyógyszer típusa
- Ideális dózis
- Mennyi ideig
- Gyógyszerérzékenység

Antimikróbás szerek

- *Indikáció*
 - Infektív endocarditis profilaxis
 - Periostitis, duzzanat, cellulitis
 - Sérülés, láz, osteomyelitis, krónikus gyulladás
- *Gyógyszer típusa*
 - Mikroorganizmus típusának megállapítása: antibiogram (sok idő)
 - Túlérzékenység
- *Adekvát dózis a terápiás hatáshoz*
 - Testsúly kg
 - Oldat, tablettá, kapszula
- *Gyógyszerelés időtartama*
- *Farmakokinetikai különbségek*
 - Felszívódás: vér-agy gát barrieren könnyebb átjutás
 - Metabolizmus: kül. májenzim termelés, lassabb elimináció, elhúzódo hatás
 - Kiválasztás: csecsemő vesefunkció elhúzódo kiürülés
- *Élettani, anatómia eltérések*
 - Testméret: 3,5x nő
 - Testsúly: 20x nő, tsakra kell a dózist számolni!!
 - Testfolyadék: csecsemő 80% felnőtt: 50-60% → vízben oldódo gyógyszerek nagyobb foly.térbe kerülnek
- *Lelki, pszichológiai eltérések*

Antimicrobials in Pediatric Dentistry: M W. Roberts, T. H. Belhorn in: Pinkham, Casamassimo, Fields, McTigue, Nowak: **Pediatric Dentistry, Infancy Through Adolescence** 4.ed

Antimikróbas szerek

- Antibiotikumok
 - B-laktámok (penicillin származékok és cefalosporinok)
 - Makrolidok
 - Linkóزامidok/Clyndamycin
 - Metronidazol
 - Sulfonamid, trimethoprim származékok
 - Tetracyclin
- Antivirális szerek
 - Herpeszellenes szerek
- Antimikotikumok

Antibiotikumok

Indikációk

- **Infektív endocarditis profilaxis:** 30-60 perccel beavatkozás előtt
 - **Műbillentyű**
 - **Korábbi IE**
 - **Súlyos congenitalis szívbetegség esetén:**
 - mitralis prolapsus + mitralis insufficiencia (MI)
 - hypertrofiás obstructiv cardiomyopathia (HOCM)
 - ventricularis septum defectus (VSD)
 - ductus Botalli persistens (DBP)
 - postoperatív a 6. hónapig
 - egyéb congenitalis szívhibák – kivéve: atrialis septum defectus (ASD), hemodialízis- shunt, aortapulmonalis shunt után
 - **Milyen beavatkozásoknál?**
 - subgingivalis depurálás
 - kürettálás, íny- és parodontális műtétek
 - extractio, vésés
 - gyökérkezelés (apexen túlmenő), resectio
 - intraligamentáris inj.
 - egyéb gingivavérzéssel járó beavatkozások
 - **Mit adjunk?** Amoxicillin per os vagy iv: 50mg/tskg
 - **Penicillinallergiás betegeknél:** Clindamycin: Dalacin C per os vagy iv. 20mg/tskg
- **Periostitis:** + ált. tünetek (láz)
- **Trauma**

1. Penicillin származékok

- Legszélesebb körben használt AB-k
- Baktériumfal szintézis gátlók
- Széles spektrumú penicillinek például: ampicillin, amoxicillin
- Béta-laktamáz rezisztens penicillinek védhetők a béta-laktamázok pusztulásától, ha azokat laktamáz-inhibitorokkal, például klavulánsavval együtt adják be
- Fogászatban széles spektrumú csoportok:
 - AMOXICILLIN: AUGMENTIN szirup
 - klavulánsavval kombinálva: AUGMENTIN DUO, CURAM DUO... tabl.
- Elsőnek választandó szerek dentális gyulladás esetén
- Mh: kiütések- **allergia** gyakori
- Adagolás: megfelelő és állandó plazmakoncentrációt kell fenntartani a hatás kifejtéséhez
- Étkezéstől eltérő időpontban kell beadni
- **CAVE! Parallelallergia Cefalosporinra**

Antimicrobials in Pediatric Dentistry: M W. Roberts, T. H. Belhorn in: Pinkham, Casamassimo, Fields, McTigue, Nowak: Pediatric Dentistry, Infancy Through Adolescence 4.ed

Penicillin származékok

- A. Béta-laktamáz szenzitív penicillinek
- Gram+ baktériumokra hatékony
Maripen tabl., Vegacillin tabl., Ospen tabl., szirup, Oxybion por sziruphoz
- B. Széles spektrumú penicillinek
- Ampicillin készítmény: kevésbé hat G- coccusokra
Semicillin caps., Huma-Ampicillin caps., Ampicillingran. sziruphoz, Penstabil por susp.-hoz, Pentrexyl caps., por susp.-hoz
- Amoxicillin készítmény: széles spektrum, gyors táplálékfelvételtől független felszívódás
Amoxicillin-B caps., por sziruphoz, Humamoxin caps., por susp.-hoz, Ospamox tabl., gran. susp.-hoz, Clonamoxcaps., por susp.-hoz, Duomox tabl.
- C. Béta-laktamáz rezisztens penicillinek
kombinációk: amoxicillin + clavulánsav (béta-laktamáz-gátló)
Augmentin tabl., por sziruphoz, Augmentin DUO tabl., Akti tabl., por sziruphoz, Akti DUO tabl., Curam tabl., por susp.-hoz, Curam DUO tabl., Clavumox tabl., por sziruphoz, Amoxiklav tabl.
sultamicillin: *Unasyn tabl., por sziruphoz*

2. Cefalosporinok

- IV. generáció
- Sejtfalszintézis gátlás
- Kémiailag penicillinhez hasonló → Keresztérzékenység penicillinre allergiás betegeknel: **Penicillin allergia esetén tilos adni!**
- Gram+ organizmusok ellen hat, ellenáll a penicillináznak
- Kevesebb anaerob aktivitás, mint a penicillineknek
- Jól tolerálható
- III. generációs szerek szélesebb spektrum: komplikáltabb felső légúti fertőzésnél, osteomyelitis (!)
- **A cefalosporinokat olyan súlyos fertőzésekre kell fenntartani, amelyek gram- organizmusokat vagy vegyes fertőzést tartalmaznak.**

Cephalexin gran. sziruphoz, Keflex caps., gran. susp.-hoz, Pyassancaps., Ospexin caps., gran. susp.-hoz, Servispor caps., por susp.-hoz, Ceroxim tabl., Zinnat tabl., susp., Ceclor caps., gran. susp.-hoz, Cecloretta gran. susp.-hoz, Cefaclor-ratiopharm caps., gran. susp.-hoz, Vercef caps., gran. susp.-hoz, Biodroxil caps., gran. susp.-hoz, Duracef caps., por sziruphoz, Suprax tabl., por sziruphoz, Cedaxcaps., por susp.-hoz, Cedax Baby por susp.-hoz, Cefzil tabl., porsusp.-hoz.

Antimicrobials in Pediatric Dentistry: M W. Roberts, T. H. Belhorn in: Pinkham, Casamassimo, Fields, McTigue, Nowak: **Pediatric Dentistry, Infancy Through Adolescence** 4.ed

3. Makrolidok, Lincosamidok

- **Penicillin túlérzékenység esetén ez a választandó szer!!**
- Felszívódás gyors, jó, táplálkozástól független

Eryc caps., Erythran gran. sziruphoz, Erythrotrop gran. sziruphoz, Ilosone susp., Meromycin gran. Susp.-hoz, Servitrocin tabl., por sziruphoz, Rovamycin tabl., Rulidtabl., Rulid paed. tabl., Wilprafen tabl., susp., Fromilidtabl., Klacid tabl., gran. susp.-hoz, Sumamed caps., por sziruphoz: makrolid, hosszabb felezési idő miatt elég napi 2 vagy 1x

Dalacin C caps., gran. sziruphoz: lincosamid, aerob és anaerob fertőzésekre is jó, de szűk spektrumú, magas cc a csontszövetben alakul ki, gyakran okoz hasmenést és pseudomembranosus colitist

Makrolidok

- **Erythromycin**

- Spektrum: penicillin + penicillináz-termelő Staphylococcusok, Chlamydiae, L, Mikoplazma
- Per os felszívódása jó
- Szabad bázis formája a gyomor pH-nál instabil → enterális bevonattal vagy formájában (sztearát vagy ösztrolát) adagolják
- Fő hátránya: gyomor-bélrendszeri megbetegedések

- **Azithromycin and clarithromycin**

- Erythromycin szerkezeti származékai, szélesebb aktivitási spektrum
- Jobb biológiai hozzáférhetőség
- Tolerálhatóbb → kevesebb GI panasz
- Adható penicillin allergia esetén
- Atoxikus - terhesség alatt adható

Antimicrobials in Pediatric Dentistry: M.W. Roberts, T. H. Belhorn in: Pinkham, Casamassimo, Fields, McTigue, Nowak: **Pediatric Dentistry, Infancy Through Adolescence 4.ed**

Lincosamid (Clyndamycin)

- Fehérjeszintézis gátlás
- Szűk spektrum: Gr+, anaerob (minimális Gr-), protozoonok, Toxoplasma, Chlamydia
- Kinetika: Per os jól, csontba penetrál, IC-an is megjelenik, KIR-be nem.
- **Nem ajánlott elsőnek választandó szerként gyermekeknél fogászati fertőzés esetén:**
 - Hányás, hasmenés
 - Clostridium difficile felszaporodás pseudomembranosus colitis - intenzív kórházi ellátást igényel!
- Indikáció (felnőtt):
 - Odontogén infekciók (penicillin allergia esetén)
 - Osteomyelitis
 - Bőr és lágyrészfertőzések
- Gyermekeknél penicillin allergia esetén
 - 10 kg alatt: min 3x37,5 mg/nap
 - Felnőtt: 4x 150-450 mg/nap

Penicillin allergia esetén profilaxis: 20 mg/ttkg per os vagy IV

Szántó I: *Gyógyszerek alkalmazása a gyermekfogászati gyakorlatban* in: Fábián G, Gábris K, Tarján I: **Gyermekfogászat, Fogszabályozás és Állcsont- Ortopédia**

Antimicrobials in Pediatric Dentistry: M W. Roberts, T. H. Belhorn in: Pinkham, Casamassimo, Fields, McTigue, Nowak: **Pediatric Dentistry, Infancy Through Adolescence** 4.ed

4. Sulfonamid, trimethoprim származékok

- Ritkán alkalmazzuk
- Étkezés után, bő folyadékbevitellel napi 2x
- **Antikoagulánsokkal, szalicilátokkal együttadása NE!!**

Sumetrolim tabl., szirup, Potesept tabl., szirup, Cotrimel tabl.

5. Tetraciklin

- Bakteriosztatikus széles aktivitási spektrummal
- Indikáció: ha egyéb AB nem alkalmazható
- Per os adagolás
- Fémionokkal kelátképződés:
Ca²⁺ +, Mg²⁺ +, Fe²⁺ + és Al³⁺ + antacidok, antianemikumok
- tej stb. egyéb élelmiszerekkel is oldhatatlan kelát-komplex képződés, amelyek csökkentik az abszorpciót
- **Növekvő csont, fejlődő fog kalciumához is kötődik!**
- **Tetraciklin szedése nem szabad terhesség vagy 8-12 év alatti életkor esetén**
- Gyomor bélrendszeri panaszok, fényérzékenység

Szántó I: Gyógyszerek alkalmazása a gyermekfogászati gyakorlatban in: Fábíán G, Gábris K, Tarján I: Gyermekfogászat, Fogszabályozás és Állcsont- Ortopédia

http://vmt.ch.bme.hu/oktatas/konyvek/abet/Biotermek_technologia/BSc_Biotermek_1/09%20+Antibiotikumok/09%20+AntibiotikumokBSc%20FF2.pdf

Tetraciklin

Terhesség alatt, újszülött életkorban:

Növekvő csontra hatás:

- calcificatio gátlás
- csontnövekedés késleltetés
- reverzibilis

Gyermekek 8-12 éves életkor alatt:

Hatás a fog keményszövetekre:

- irreverzibilis
- elszíneződés: sárga, barna
- zománc hypoplasia

Cave! Amíg fogcsíra van jelen / fogfejlődés zajlik - amennyiben lehetséges - elkerülni!

6. Metronidazol (KLION)

- Kinetika: Per os jól, minden testfolyadékba eljut
- Mech: Anaerob bakt. felveszik és toxikus metabolittá alakítják
- Indikáció: minden anaerob és vegyes fertőzés esetén elsőnek választandó szer!
- ANUG/ANUP terápia!
- Mh: fémes szájíz, sötét vizelet, szédülés

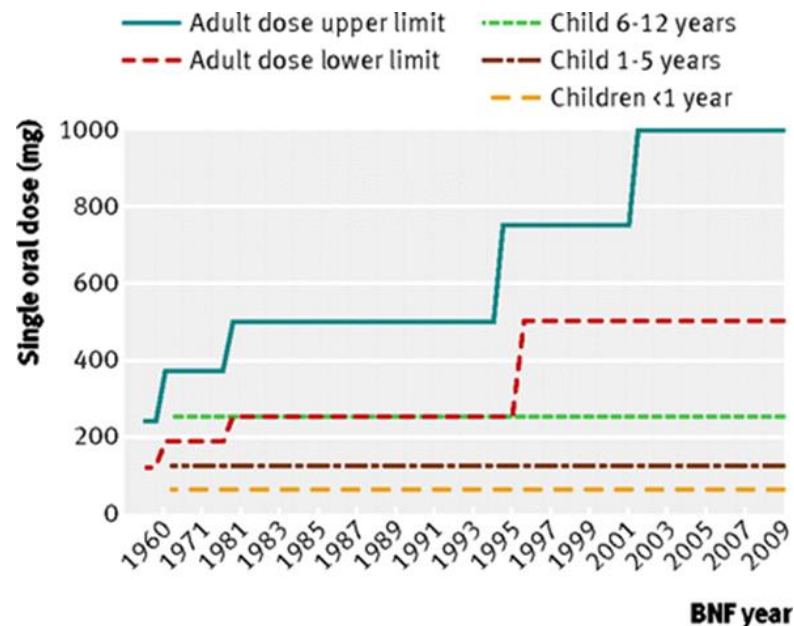
- 12 év alatt 7,5 mg/ttkg
- 12 év felett nap 3x500 mg

AB felírás

- Pontos diagnózis
- Megfelelő AB megfelelő adagolással
- Diagnózis és AB választás alapos általános és fogászati anamnézist követően
- **Túlzott AB felírás felesleges, szükségtelen mellékhatásokat okozhat**
- Az AB nem megfelelő használatának kockázata:
 - Gasztrointesztinális tünetek, AB megváltoztatja a normál flórát (probiotikum szedése mindig javasolt)
 - Allergia: kiütés → anafilaxiás reakció

Az antibiotikumok széles körű használatának legsúlyosabb szövődménye a bakteriális rezisztencia kialakulása.

<https://www.bmj.com/content/343/bmj.d7803>

Antimicrobials in Pediatric Dentistry: M W. Roberts, T. H. Belhorn in: Pinkham, Casamassimo, Fields, McTigue, Nowak: *Pediatric Dentistry, Infancy Through Adolescence* 4.ed

AB felírása (példa)

BNO kódok:

- gyermekfogászatban általában trauma, általános tünetekkel járó periostitis és endocarditis profilaxis esetén kell antibiotikumot felírni
- leggyakrabban használható BNO kódok:

K0400 Fogbélgyulladás

K0410 Fogbélelhalás

K0440 Heveny gyökércsúcsi periodontitis, pulpa eredetű

K0450 Periodontitis apicalis chronica

K0880 A fogak és támasztó szöveteik egyéb meghatározott rendellenességei

NEMZETI EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAPKEZELŐ ORVOSI VÉNYE

Az orvos adatai:
Dr. Auth Adrienn
SE FOK Gyermekfogászati és
Fogszabályozási Klinika
1085 Budapest
Szentkirályi u. 47.
Tel.: (1) 459-1500
Kilencjegyű azonosító: 01402A74Y

Szülési dátum: 2015.06.04

Beteg neve, cím:
Faluvi Aladár
2096 Üröm
Tefk. Sándor u. 15.

ENT: ☐

1.1.1.1.0.0.3.4.5 K0410 2.0.2.0.0.4.1.4

Jegyzet: ☒

Szakorvosi javaslatra vonatkozó adatok:

1. Augmentin Duo 400 mg/57 mg/5 ml
por bőséges ásványvízhez (5 ml)

Scat. aug. No. unam (I)

D.S. 2 x 2,5 ml naponta
1 hétig

82 445
Dr. Auth Adrienn
ORVOS

Antibiotikumok gyermekfogászati indikációi

- **Periostitis a következőkkel kombináltan:**

- Extrém mértékű duzzanat
- Magas láz, elesettség

- **Baleset**

- Luxatio totalis – replantáció (gyökérfelszín/per os)
- Elfertőződött seb

- **Infectív endocarditis prophylaxis**

Antimicrobials in Pediatric Dentistry: M. W. Roberts, T. H. Belhorn in: Pinkham, Casamassimo, Fields, McTigue, Nowak: **Pediatric Dentistry, Infancy Through Adolescence** 4.ed

Infektív endocarditis profilaxis a fogorvosi rendelőben

- IE az anamnézisben
- Congenital szívbetegségek
 - Cianózissal járó congenitalis szívbetegségek sebészi kezelés nélkül (reziduális defektusokkal, palliatív shuntökkel, conduittal)
 - Congenitalis szívbetegségek teljes sebészi korrekcióval, mesterséges anyagok beültetésével, a műtétet követő 6 hónapon belül
 - Helyreállított congenitalis szívbetegségek reziduális defektusokkal
- Abnormális billentyűfunkció esetén, szívtranszplantáció után
- Műbillentyű /billentyűplasztika esetén

Forrás: Kivovics P és mtsai: Állásfoglalás az antibiotikumok alkalmazásáról a szájsebészetben 2018

Infektív endocarditis profilaxis a fogorvosi rendelőben

- Profilaxist igénylő fogászati beavatkozások:
 - extractio, sculptio, endodontia, resectio, curettage, intraligamental inj., depurálás, parodontális műtét, ...any intervention with bleeding
- AB profilaxis:
 - 1 órával a beavatkozás előtt és 6 órával a beavatkozás után:
 - Amoxicillin per os
 - Penicillin-allergia esetén: Makrolid/ Clindamycin AB

Antimicrobials in Pediatric Dentistry: M. W. Roberts, T. H. Belhorn in: Pinkham, Casamassimo, Fields, McTigue, Nowak: **Pediatric Dentistry, Infancy Through Adolescence** 4.ed

Infektív endocarditis profilaxis a fogorvosi rendelőben

Dózis	Antibiotikum	Gyermek	Felnőtt
1 órával a beavatkozás előtt, per os	Amoxicilline	50mg/kg	2g
30 perccel a beavatkozás előtt IV/IM	Ampicilline	50mg/kg	2g
1 órával beavatkozás előtt penicillin allergia esetén Per os	Clindamycin Cephalexin Azithromycin/Clarithromycin	20mg/kg 50mg/kg 15mg/kg	600mg 2g 500mg
30 perccel a beavatkozás előtt: Penicillin allergia, IV, IM	Clindamycin Cefazolin	20mg/kg 25mg/kg	600mg 1g

Forrás: Kivovics P és mtsai: Állásfoglalás az antibiotikumok alkalmazásáról a szájsebészetben 2018

Profilaxis egyéb magas rizikójú páciens esetén

- **Immunszuppresszált állapot**

- megnövekedett rizikó helyi vagy szisztémás fertőzésekre

- átmeneti bacteremia fogászati beavatkozásokat követően

- AB profilaxis mérlegelése

- Bacteremia gyermekeknél lehetséges mesterséges anyag beültetésekor:

- beleértve vascularis shunt, kamrai shunt, kp-i vénás vonal, különböző ortopédiai eszközök stb.

A betegek kezelésének optimalizálása érdekében a profilaxisra vonatkozó jelenlegi iránymutatások mellett a gyermek orvosával való konzultáció is ajánlott.

Antimicrobials in Pediatric Dentistry: M W. Roberts, T. H. Belhorn in: Pinkham, Casamassimo, Fields, McTigue, Nowak: **Pediatric Dentistry, Infancy Through Adolescence 4.ed**

Fájdalomcsillapítók

NSAIDs

- *Ecetsavszármazék*: Diclofenac (Cataflam, Voltaren)
- *Propionsav származék*: Ibuprofen csoport
- *Szalicilsavszármazék*: (Aspirin)

COX1 és COX2 gátlás

- Gyulladáscsökkentés
- Fájdalomcsillapítás
- Lázcsillapítás

Mh:

- fekélyek
- Vesefunkció zavar
- Allergia
- Vérszervi zavarok

Pirazolonok: Metamizol (Algopyrin)

Aminophenazon (Demalgon, Germicid kúp)

Anilidek (Paracetamol)

Fájdalomcsillapítók

	Fájdalom	Gyulladás	Láz	Gyermekeknek	12 év felett	Megjegyzés
Diclofenac (Cataflam)	erős	erős	nincs	Szuszp.	tabletta	Lassú felezési idő, csontfájdalomra ++
Ibuprofen	jó	jó	jó	Szuszp. (3 hónapos)	tabletta	Legkevésbé toxicus
Metamizol (Algopyrin)	erős	gyenge	erős	kerülendő	tabletta	Agranulocytosis
Aminophenazon (Demalgon)	erős	gyenge	erős	ne	ne	Erősebb mellékhatások, sedatív
Acetilszalícilsav (Aspirin)	közepes	gyenge	közepes	Nem hatékony	Nem hatékony	Vannak hatékonyabb szerek, thrombocytaaggregációt gátol, vírus fertőzésnél TILOS!!Reye-sy:akut agyvelőgyull., máj zsíros deg.

Paracetamol

- COX3 gátlás (?) csekély COX 1 és 2 hatás
- Fájdalom és láz csillapító (közepes)
- Nem gyulladáscsökkentő
- Májtoxicitás
 - Toxikus: 6-8g
 - 14 év felett max. 4g
 - 14 év alatt max. 2g (50 mg/ttkg)
 - Kivédése: acetilcisztein (ACC) 2 éves kortól napi 3x1 tasak

Szülők figyelmét felhívni, hogy ne szedjenek egyszerre több félélt!

Formák:

- Szirup: 0,5-2 kk. (2hó-12év)
- Kúp: 125 mg (3 hó-1 év)
- Tabl.: 12 év felett!!

Fájdalomcsillapító felírása (példa)

NEMZETI EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAPKEZELŐ ORVOSI VÉNYE			
Az orvos adatai: Dr. Auth Adrienn SE FOK Gyermekfogászati és Fogszabályozási Klinika 1085 Budapest Szentkirályi u. 47. Tel.: (1)459-1500 Kilencjegyű azonosító: 01402A74Y		 (21) 1708244500073718	
Beteg neve, címe: Falusai Abddin 2096 Ürcüm Petőfi Sándor u. 15.		Születési dátum: 2.0.1.5.06.04 ENY: ED: Egyéb adatok: 1.1.8.1.0.0.3.4.5. K.0.4.1.0. 2.0.2.0.0.4.1.4	
Jegyzet: ☒ Szakorvosi javaslatra vonatkozó adatok: Rp. / Susp. Cataglam 15 mg / ml Scat. aug. No. unam (I) D. S. fájdalom esetén 15 csepp naponta max 3 x		Egyéb adatok: 82 445 Dr. Auth Adrienn ORVOS	

Gombaellenes szerek

- Candida fajok (például C. albicans) a test egészséges nyálkahártyáiban vannak
- A gazdaszervezet ellenállóképessége csökken → szaporodás + a szövetek inváziója
- Oralis és nyelőcső területi fertőzés kezelése lokálisan szuszpenziókkal
- Az orális fertőzés gyakori a csecsemőknél – soor oris / mucocutan candidiasis
- A szisztémás gyógyszereket nem javasoltak
- Ismétlődő, tartós fertőzés esetén további vizsgálat ajánlott

Antimicrobials in Pediatric Dentistry: M W. Roberts, T. H. Belhorn in: Pinkham, Casamassimo, Fields, McTigue, Nowak: **Pediatric Dentistry, Infancy Through Adolescence** 4.ed

Szántó I: *Gyógyszerek alkalmazása a gyermekfogászati gyakorlatban* in: Fábián G, Gábris K, Tarján I: **Gyermekfogászat, Fogszabályozás és Állcsont- Ortopédia**

Gombaellenes szerek

Lokális ecsetelők:

Nystatin

Leggyakrabban alkalmazott szer gyermekek orális candidiasisa esetén

Formái:

- szuszpenzió (100,000 U/ml)
- tabletta (500,000 U), kapszula (200,000 U)

Dózis: 1 millió- 3 millió egység /nap 3 vagy 5x-i alkalmazásban, 10-14 napig

Corsodyl

Enyhe gombaellenes hatás (allergén!)

Glycerinum Boraxatum:

Borax gátolja a candida szaporodást

Utóbbi időben a toxikus hatás miatt nem javasolt

Methylrosalinum

gyors, effektív, de a mucosa kékes elszíneződését okozza

Szisztémás:

Fluconazole és más Azolok → gyermekgyógyász szakorvos írja fel!

Antimicrobials in Pediatric Dentistry: M W. Roberts, T. H. Belhorn in: Pinkham, Casamassimo, Fields, McTigue, Nowak: **Pediatric Dentistry, Infancy Through Adolescence** 4.ed
Szántó I: *Gyógyszerek alkalmazása a gyermekfogászati gyakorlatban* in: Fábián G, Gábris K, Tarján I: **Gyermekegészségügy, Fogszabályozás és Állcsont- Ortopédia**
Boric acid- Pubmed

Antivirális szerek

Ritka a fogorvosi gyakorlatban
Leggyakoribb: herpesz vírus csoport

Herpesz vírus:

Herpes labialis

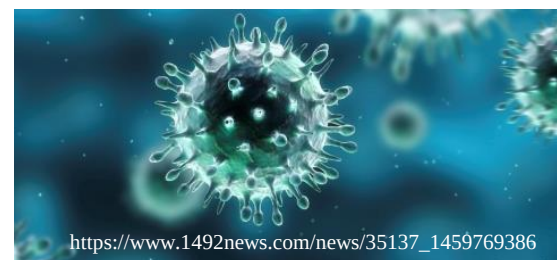
Gingivistomatitis herpetica

Varicella

Acyclovir (Telviran, Zovirax)

gátolja a vírus DNS szintézist

Per os / IV

Antivirális szerek

Gingivostomatitis herpetica:

- Akut fertőzés:
 - láz, elesettség, irritáció, cervicalis lymphadenopathia
 - oralis és perioralis ulceratív léziók
 - Terápia:
 - spontán javulás 10 -14 napon belül
 - csak szupportív terápia (Suspensio anaesthetica)
 - immunszuppresszált betegek elsődleges/
 - latens HSV fertőzés reaktiváció esetén
- } agresszívebb terápia → gyermekorvos!!
- Relapszus esetén: *Acyclovir* terápia per os / IV
 - Per os: 5x200 mg 2 év felett (gyermekorvosi kezelés)

Antimicrobials in Pediatric Dentistry: M W. Roberts, T. H. Belhorn in: Pinkham, Casamassimo, Fields, McTigue, Nowak: *Pediatric Dentistry, Infancy Through Adolescence* 4.ed
Szántó I: *Gyógyszerek alkalmazása a gyermekfogászati gyakorlatban* in: Fábián G, Gábris K, Tarján I: *Gyermekfogászat, Fogszabályozás és Állcsont- Ortopédia*

Lokálisan alkalmazható szerek

Öblögetők, tabletták

- Neomagnol (fertőtlenítés)
- Chamomilla floris
- Corsodyl, Chlorhexamed
- Cserszömörce (gyulladáscsökkentő fertőtlenítő)
- Glycosept, Phlogosol (fertőtlenítő és gyulladáscsökkentő ecsetelők és öblögetők)
- Strepsils, Neo-Angin (száj és torokfertőtlenítő szopogatótabletták)
- Faringosept tabl. (helyi érzéstelenítő: tetracain!)

Ecsetelők

- Zincum chloratum 10% (sebgyógyítás)
- Argentum nitricum 10% (fertőtlenít)
- Sanilind (fertőtlenít, erősítő)
- Acriflavin (fertőtlenítő)
- Phlogosol, Glycosept
- Vagothyl (afta ecsetelő, nyálkahártya edző)

Krémek

- Azulenol (hámosító)
- Alsol (gyulladáscsökkentő, sebösszehúzó)
- Corsodyl gel
- Virolex, Zovirax (acyclovir)
- Revidur (herpesz ellenes)
- Hevizos (herpesz ellenes)

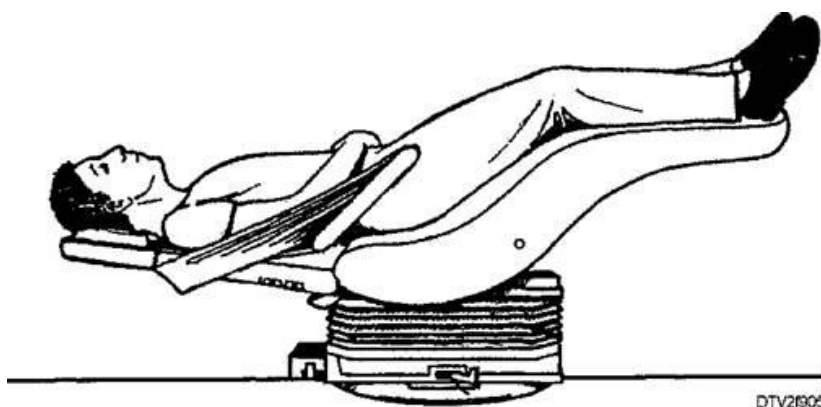
Vitaminok

- Inkább gyermekgyógyászat, belgyógyászat
- Íngyulladás, fekély, csontképzés zavarok
- Multivitaminok
- Vitamin C- aszkorbinsav:
 - 500-1000 mg/nap
 - láz, fertőző betegség
 - recurrens afta
 - Gingivostomatitis herpetica
 - lábadozás alatt nagyobb dózisban
- Vitamin D + Calcium

Elsősegélynyújtás

- *Trendelenburg helyzet*
- Cukros víz, vércukormérés
- Epilepsiás roham esetén: *diazepam*
 - *Stesolid (rectalis)*
 - *Seduxen (IV)*

Quinke-oedema, anaphylaxiás shock:

- *Depersolon (szteroid)*
- *Di-Adreson F Aquosum (szteroid)*
- *Calcimusc (kálcium)*
- *Tonogen (főként adrenalin, ismételve)*
- *Isuprel ($\beta 1$ -agonista, bronchospasmusban és bradicardiában)*

Antiallergikumok

Kiváltó ok keresése:

Tünetek:

- arcon, felső testen kiütések
- ajak ödéma (Quincke)

Helyi kezelés:

Gyógyszerek

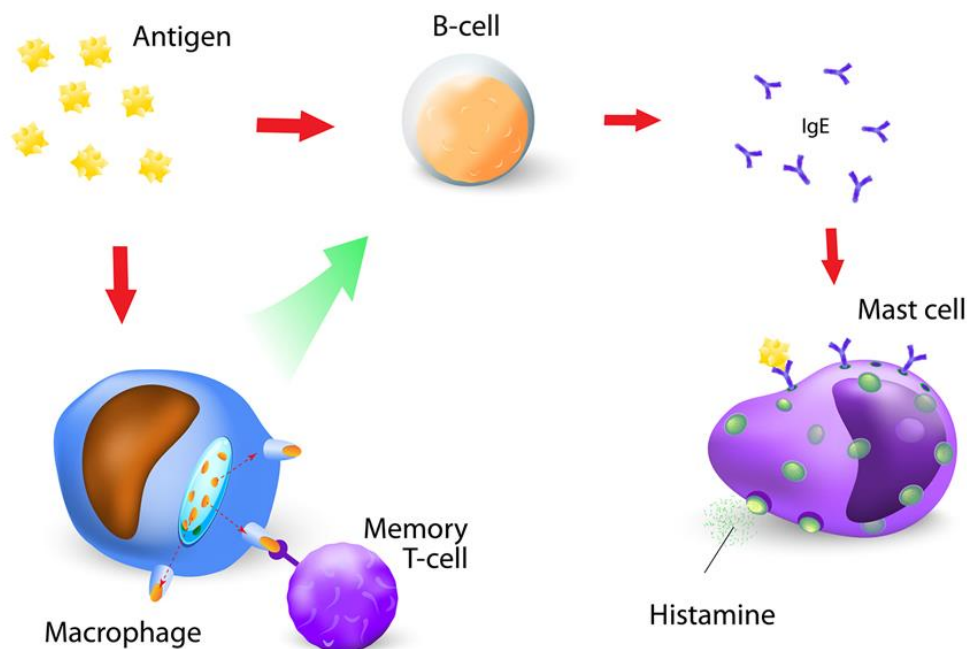
- Antihisztamin
- Glükokortikoidok

Mellékhatások:

- álmoság, fáradtság
- szájszárazság
- hányinger

Kölcsönhatás:

Fájdalomcsillaitók szedatív komponensével

Minor tranquillansok: Benzodiazepinek

KONZULTÁCIÓ GYERMEKORVOSSAL

Indikáció:

- Szorongásoldó, pánikbeteg (alprazolam, diazepam)
 - Altató, retrográd amnézia (midazolam)
 - Izomrelaxáció (diazepam)
 - Epilepsia (diazepam, clonazepam)
 - **Nem fájdalomcsillapítók!**
-
- Szülői beleegyező nyilatkozat
 - Kísérővel elengedni
 - Elbocsátó lap

Adagolás

- Diazepam 0,12-0,3 mg/ttkg
 - izomrelaxáns
 - epilepsziás roham megelőzés
- Midazolam 0,2-0,3 mg/ttkg
 - retrográd amnézia

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

liptak.laura.maria@semmelweis.hu

SEMMELWEIS
EGYETEM 1769

